

Regelbunden tillsyn i Kassmyraskolan

Förskoleklass

Grundskola

Obligatorisk särskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Botkyrka kommun och besökt Kassmyraskolan den 18 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 11 maj 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kassmyraskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Kassmyraskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorer, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Kassmyraskolan

Kassmyraskolan	Antal elever
Förskoleklass	64
Grundskola	448
Obligatorisk särskola	16

Källa: Uppgifter från Kassmyraskolan i samband med den regelbundna tillsynen 2008.

Kassmyraskolan ligger i den södra delen av Botkyrka kommun och tillhör Tumba skolområde. På Kassmyraskolan finns förskoleklass, grundskolans årskurser 1-6 och den obligatoriska särskolan, grundsärskola, årskurs 1-6. Verksamhetens leds av rektorn med ett övergripande ansvar för hela verksamheten och som har hjälp av två biträdande rektorer. En biträdande rektor har ett särskilt ansvar för förskoleklass och grundsärskolan och en har ansvar för grundskolans årskurs 1-6.

Rektorn har även det övergripande ansvaret för den förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som finns inom skolområdet. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen beskrivs i separata verksamhetsrapporter avseende hela kommunen.

Bedömningar

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolövergripande redovisningar av kunskapsresultaten för elever i årskurs 5 görs årligen på central nivå i Botkyrka kommun. Uppgifterna grundas på respektive grundskolas uppgifter om andelen eleverna som, enligt lärarna, bedöms nå de nationella målen i kursplanernas olika ämnen. Av uppgifterna för år 2007 framgår att Kassmyraskolan i stort hade goda resultat (över 90 procent av eleverna bedömdes nå målen i de flesta ämnena). I musik, hem- och konsumentkunskap samt slöjd bedömdes alla elever uppnå målen. Dock var andelen elever som bedömdes uppnå kunskapsmålen för svenska endast 75 procent. Motsvarande andel för alla elever i hela kommunen var 82 procent. Även i matematik var andelen elever som bedömdes uppnå målen relativt låg, 85 procent men här ses en uppåtgående trend från föregående år.

För särskolans del har det på skolövergripande nivå inte kunnat redovisas uppgifter om elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer dock att skolan måste fortsätta att arbeta för att förbättra kunskapsresultaten, framför allt i ämnet svenska. Skolinspektionen vill även påpeka vikten av att samtliga elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.2 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
I grundskoleförordningen anges att en individuell utvecklingsplan (IUP) ska upprättas för varje elev vid utvecklingssamtalet. Skolinspektionen har vid sitt besök i Kassmyraskolan tagit del av individuella planer som upprättats vårterminen 2008. Skolinspektionen bedömer att dessa planer inte motsvarade då gällande krav i författningarna. Kassmyraskolans planer innehöll bland annat personliga omdömen som skulle kunna upplevas som integritetskänsliga. Vidare innehöll inte planerna framåtsyftande mål på både kort och lång sikt i förhållande till de nationella målen för utbildningen. Vid tillsynsbesöket framkom dock att personalen har kommit långt i arbetet med att vidareutveckla arbetet med individuella utvecklingsplaner mot de nya styrdokument. Personalen har bland annat varit på utbildning och i arbetslagen arbetar med och testat nya rutiner och mallar. Den 15 juli 2008 trädde nya bestämmelser om individuella utvecklingsplaner i kraft. Bestämmelserna innebär att de individuella utvecklingsplanerna inte längre enbart ska vara framåtsyftande utan även innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs. Det är rektorn som beslutar om utformningen av den skriftliga informationen som ska ges i utvecklingsplanen. Det finns inte längre något förbud mot att den skriftliga informationen är

betygsliknande.

Skolinspektionens samlade bedömning är att åtgärder behöver vidtas så att individuella utvecklingsplaner uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionen förutsätter att de nya bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ska ligga till grund för skolans arbete med detta.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
I läroplanen uttrycks att eleverna ska få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. En förutsättning för att eleverna ska ha möjlighet till inflytande över undervisningen är att de har kännedom om målen för utbildningen, vilket de flesta eleverna i Kassmyraskolan verkar ha. Av skolans kvalitetsredovisning, intervjuer med elever och lärare framkommer dock att det är lärarna som till stor del bestämmer undervisningens innehåll och utformning. Flera lärare diskuterar dock val av arbetssätt och undervisningens innehåll med eleverna och ger dem möjligheter att bidra med synpunkter och förslag. Eleverna kan exempelvis ha inflytande över när olika prov ska göras eller i vilken ordning olika arbetsuppgifter ska utföras. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att eleverna ges möjligheter att utöva inflytande över sin utbildning i enlighet med författningarna.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

6 (14)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
I skollagen föreskrivs att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av grundskoleförordningen och särskoleförordningen framgår vidare att en elev ska få studiehundledning på modersmålet om eleven behöver det. Elever vid Kassmyraskolan som har behov av stöd eller särskilda stödåtgärder får det i någon form förutom i form av studiehundledning på modersmålet. Vid intervjuerna framkom också att det inte var helt klart för all personal att studiehundledning på modersmålet är en form av särskilt stöd och som är något annat än modersmålsundervisning. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder behövs för att se till att alla elever som har rätt till stöd i form av studiehundledning på modersmålet får det. Studiehundledning på modersmålet behandlas även i kommunrapporten.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Vid tidpunkten för den regelbundna tillsynen angavs i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever att det skulle finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen skulle vara konkret och utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov skulle det anges de planerade åtgärderna under det kommande året. Enligt en särskild förordning omfattade skyldigheten också att planen skulle arbetas fram, följas upp och ses över under medverkan av elever.

Skolinspektionen bedömer att Kassmyraskolans likabehandlingsplan för år 2007/2008 inte fullt ut uppfyller lagens krav på en likabehandlingsplan. Bland annat saknas en specifik redovisning av varje verksamhets behov utifrån en

aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka åtgärder som ska genomföras under det kommande året samt hur det planerade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare har inte elever varit med och utformat planen. Det framgår inte heller tydligt hur skolan hanterar situationen om en elev känner sig kränkt av personal på skolan.

Från den 1 januari 2009 upphörde lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever att gälla. Därefter gäller istället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

Skolinspektionens samlade bedömning är att åtgärder behöver vidtas. Kraven på likabehandlingsplan, enligt kraven i de författningar som gällde vid tidpunkten för tillsynen, uppfylldes inte Kassmyra skola. Vid tillsynen framkom dock att ledningen vid skolan har för avsikt att omarbete planen. Skolinspektionen förutsätter att de nya bestämmelser som gäller från den 1 januari 2009 ska ligga till grund för skolans arbete med att med att åtgärda detta.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar. Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

10 (14)

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt grundskoleförordningen och särskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Det är styrelsen för utbildningen som ansvarar för att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen. I Botkyrka är detta ansvar delegerat till rektorn. Rektorn har dock inte fattat beslut om elevens val, se vidare 3.3.2. Vid Kassmyraskolan ges elevens val på lite olika sätt i olika årskurser och klasser. Elevens val har inte någon genomtänkt och tydlig struktur och eleverna erbjuds inte något allsidigt urval. Det finns inte heller någon tydlig struktur för hur elevens val ska genomföras. I vissa fall anordna elevens val mer som stöd och inte som det fria val för eleverna som elevens val är tänkt att vara. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder behövs så att eleverna erbjuds elevens val enligt förordningarnas krav.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Av grundskoleförordningen och särskoleförordningen framgår att bland annat elever som har ett annat språk än svenska som modersmål ska erbjudas undervisning i svenska som andraspråk.

Vid tillsynen framkommer att undervisning i svenska som andraspråk bedrivs för vissa elever i årskurs 2. Men vid intervjuer med skolledning och lärare framkommer att inte alla elever som har rätt till sådan undervisning får det. Rektorn fattar inte heller beslut om vilka elever som ska ha svenska som andraspråk.

Skolinspektionen bedömer mot ovanstående bakgrund att åtgärder behövs så att skolan säkerställer att alla barn som behöver det erbjuds en fullgod utbildning i svenska som andraspråk.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.5 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Se vidare i den kommunövergripande verksamhetsrapporten för särskolan.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

12 (14)

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Av grundskoleförordningen och särskoleförordningen framgår hur olika beslut ska fattas och av vem. Vid tillsynen framkom att rektorn inte fattar beslut enligt förordningarnas krav om särskilt stöd, svenska som andraspråk, elevens val och om timplanen. De beslut som rektorn har fattat på delegation från styrelsen återrapporteras inte.

Grundskoleförordningen och särskoleförordningen medger att avvikelser från

timplanen kan göras för att anpassa utbildningen till en elevs situation och förutsättningar. En sådan anpassad studiegång ska beslutas av styrelsen efter att elevvårdskonferensen hörts. Beslut om anpassad studiegång har i Botkyrka delegerats till rektorn. Vid Kassmyraskolan finns elever som har anpassad studiegång men det saknas dock formellt korrekta beslut om detta. Det saknas dessutom en beskrivning av hur studiegången har anpassats, det vill säga en tydlig beskrivning av vilka ämnen som berörs och på vilket sätt, samt hur länge anpassningen ska gälla.

Skolinspektionen bedömer därför att åtgärder behövs så att rektor fattar beslut enligt styrdokumentens krav.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje kommunalt bedriven skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen. Kassmyraskolans kvalitetsredovisning innehåller information om grundskolans kunskapsresultat i svenska, matematik och engelska år 2007. För särskolans del redovisas mycket få uppgifter och de analyseras endast i en relativt begränsad uppfattning. Detta bedöms sammantaget inte vara en tillräcklig redovisning av skolans kunskapsresultat. För såväl grundskolan som särskolan är de åtgärder som redovisas vaga och oprecisa. Vidare har inte elever och föräldrar getts tillfälle att delta i arbetet med redovisningen. Skolans likabehandlingsplan har inte följts upp och utvärderats i skolans kvalitetsredovisning. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs så att kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav.

2009-02-10 Stockholm

Anna Tammelin-Östlind

Anna Löfström